

ב ס ו כ ה

הקיץ עבר והחג עמד באמצעיותו.

החמה כבושה בין העננים והעננים משתנים לכמה גוונים ומלהטים את הארץ ועושים חיוניות בקיץ. השדות השומות ועופות מקרקרים בהן ואגסים צהובים וכבדים תלויים על אילנותיהם וממתיקים את העולם במתקם. בנות הכפר יושבות על פתחי בתיהן וקולעות אגודות של שום ומחרוזות של בצלים לשל תירס ותולות אותן על כתלי בתיהן לייבשם בהמה. צפרים מזמנות עצמן לדריך, מודדות צלן ומסתכלות באויר, פורחות קמעה החזרות, פורחות ושוב אינן חוזרות. עננים עולים אחד כלפי חברו, ופורשים ואינם מורידים גשמים משום ישראל שמקיימים מצות סוכה בשמחה ומסוים שעדיין לא התפללו מפילת גשם.

גדליה צימליך ראה ברכה באותה שנה. אדמתו נתנה יכולה התבואה ומכרת יפה. אף עופות וביצים מולם עלת. כשהקדוש ברוך הוא נותן שפע לאדם נותן לו מכל וכל. הרנגולים שמגעגעים באשמה מעלים אותם לבית הנתיבות ופקיד של בית הנתיבות עומד עליהם ומצופת של הקיסר בראשו ושגרם למדינת אישכנו. וכן לענן הביצים. מימיהן לא ראו ביצים עצמן חשוכות כל כך. אמת שהתנאים והאמוראים עשו להן מסכת וביצה שמה. יש נוחגין ללמוד בה לפני חג השבועות, שאין מסכת לשבועות כלשאר החגים. וכן קבעו חכמים שיעזר ביצה לשיעורי התורה. אבל מי מודיענו שנתמזנו לביצים שבימינו. בין כך ובין כך הביצים הן פרוסה גדולה בשבוס נמכרות יפה יפה. ארנולד צימליך קרובו של גדליה צימליך שנתגלגל מאשכנז לחופתה של מינה העמוד לו בני אדם בשבוס שיהיו שולחים לו עופות וביצים והוא משלם להם מכך וכך.

יש מליזין עליו על הלועז שהכניס יקריות בעופות וביצים ויש מקלטים אותו שנותן פרוסה לבני אדם שלא היו יודעים מהיכן ניוונים.

נגרים ובני נגרים עושים לולים לעופות ותיבות הלולות לביצים ובנות עניים כורכות את הביצים בקש ומשפרות את העופות ופקיד בית הנתיבות מדביק פתקין על התיבות ועל הלולים ומשגרם לאשכנז. אף שם באשכנז יש עופות וביצים אלא אינו דומה טעם עוף או ביצה באשכנז לטעם עוף וביצה הבאים מגליציה. עד שלא בא הלועז הלוז נעטפו התינוקות לבולי אשכנז. עכשיו אין לך כל תינוק שאין לו כמה מהם.

אף על פי שנתייקרו הביצים אין פחת בסעודות. זכורים זקני שבוס שפעם אחת היו ביצים מצפצפות ועמדה ביצה בצ"ל אחד ונמנעו מלהטיח חלתיהם בחלמון. עכשיו אדם אוכל ביצה אפילו בחול ואינו חושש.

הירשל ומינה שבאו להקביל פני אבותיהם כרגל ניהנים מאותה טובה ואוכלים ושותים ושמחים. חדרה של מינה שהיה נעול מיום חופתה נפתח. הרצפה מבהיקה כמראה והכחלים לבנים כסיד. בשעה שנתעסק גדליה בעשיית הסוכה נתעסקה ברטה ומשרתותיה בחדר. כיבדו וריבצו. סילקו את השממיות וניקוהו מן הלכלוך. חדר שאין בו דיוורן צריכין לטרוח בו הרבה עד שתזור לחות ראוי לדור בו. אף על פי שיש מזוה בפתחו ואין למוזיקים רשות יכנס הוא מתמלא אבק, משום צער השכינה שישראל מניחים בתיהם דיקים שכמה מאחיהם אין להם מקום לראשם.

ושבו מטתה של מינה מצעת ריח של מי קולונייה עולה מן המטה השוד לה עומדת מטה חדשה. זו מטתו של הירשל. אלמלא ריח המרוקיה ידמינה נשמע ריח העץ החדש. הוא רואה גבורת הבורא. בנדיט הגבר רטיין לא שכב על מטה וכל ימיו הוא מוטל על הקרקע ניתן בו הכמה חסות מטה נאה ומשובחת להירשל שבא לדור שלושה ארבעה ימים חסות.

מטתו של הירשל נאה לשינה. אבל הוא אינו שוכב הרבה. כל הימים הוא דר בכפר משכים בכל יום לחוץ לפני עמוד השחר. בכל הארץ לילה עם מתחלקים אלא לא בכל מקום רואים כיצד זה נכנס זה יוצא.

בתים וצריפים רפתות ואורחות ושיחים ואילנות כבושים באדים לבנים בנה וכוכבים מעלים עליהם אור והאור מלבן ומאפיל, מאפיל ומלבין. וכני

(*) קטע של סיפור, בדפס ברשות הוצאת שיקן, ברלין.

אדם יוצאים מדירותיהם ונכנסים אצל הבלומות והבהמות מריעות כנגדם ומגלות לפנייהם שמחתם עליהם. עבודת היום מתחילה והולכת ובריות עומדים למלאכתם. הירשל רואה עצמו כמי שנכנס לרשות שאינו שלו וחוזר אצל מינה. מינה ישנה כדרכה עד תשע שעות. וכשהיא פוקחת עיניה היא פושטת את ידיה הליאות ואומרת בתמיהה כבר קמת היינריך? מנענע לה הירשל בראשו ואינו עונה בפה כדי שלא לערבב את מנוחת הבוקר. מיד באה אומנתה של מינה ומביאה לה חמין לרחיצה וקהה ועוגות. קולסת מינה בשפתיה את השמנת. ושואלת כמה ימים היום בחג? אחר כך באים אבותיה אצלה. גדליה ארבעה מינים בידו ועלים של ערבות בוקנה. עד שלא עלה עמוד השחר הלך גדליה אצל הנחר ולקס לו מורביות בשביל לולב. וברטה קערה מלאה אגסים צהובים בידה. שואלת ברטה ישנתם? פושטת מינה ימינה כלפי השולחן ונוטלת את השעין ומפקת ואומרת אם על פי השעין — ישנתי כל צרכי ואם על פי עצמי אין כל הלילות מספיקים לי לשנתי. משיבה ברטה ואומרת הפני עצמך על צדך ועצמי עיניך בחי. סעודה הצהרית עדיין אינה מתוקנת.

הירשל נכנס לסוכת החג. הסוכה עומדת במקום נאה. עטודה בפירות וכשבילים. רוח מניפה את הסדינים המצויירים ושדות וגנים גגלים ונכסים. נכסים וגגלים.

הירשל מעוסף בטליתו ומברך ברכות התעורה. הקדוש ברוך הוא שמר נשמתו של הירשל בלילה. היא שאבה רוח מלמעלה. עכשיו שהחזירה לגופו הוא מודה לפניו יתברך. כאדם שחזר לביתו ורואה כל חדר מתיקן ייפה כך כל איבריו של הירשל ערוכים וסדורים. והוא אומר פסיקו דומרא. שמע ושמונה עשרה. הלל ומוסף. מנוחת שלום מכל צדדיו של הירשל. חמיו יצא לסייר את נכסיו ותמנתו עומדת בבית הבישול ומינה, שוכבת על מטתה ואיבריה שרויים עמה בשלום ואין להם תרעומת עליה שאינה מוצאתם לחוץ. מהלך שעה אחת מכאן עומדת שבוס. החנויות פתוחות למחצה והחנוונים לבושים בגדי חג ובגדי חול ומראים זה לזה אתרוגייהם. יש באתרוג זה מה שאין באתרוג זה ויש באתרוג זה מה שאין באתרוג זה אלא חן מקח על לוקחו וכל אחד שמח בשלו. כשהירשל נותן עיניו בסוכת חמיו באה רוח חג ומלבשתו שמחה. סוכה כזו אין בשבוס. שבוס צפופה ורחובותיה עקומים. כמשאוי שסענו לגיבן על חטוטרותו כך סוכותיה של שבוס. פעמים הרבה ויותר הירשל על סעודתו ובלבד שלא יכנס לסוכה. אפשר מי שדר מהוצה לעיר עושה לו סוכתו נאה.

גדליה חזר מן השדה וברטה ערכה את השולחן. מינה נכנסה לבושה שמלת בוקר. על פי השעין ישנה מינה כל הצורך. על פי עצמה יכולה היא לישון עוד, אלא שלא לעכב את סעודת הצהרים ירדה מן המטה ונכנסה לסוכה. נייענעה להירשל בראשה. ואמרה בוקר טוב היינריך וקירבה חוסמה לחוטמו ושהתה לפניו שעה קלה. הירשל אינו נפולין ואינו אוהב ריח מי קולונייה שמינה סכה בהם וסילק חוטמו הימנה. מינה הביטה בשולחן ואמרה עד שיביאו את האוכל אחזור לתדרי ואלכש שמלה אחרת.

מינה יצתה והסוכה תורה ליתן ריחה. הפירות המעטרים את הסוכה נפצעים והולכים והאבטיח החלול העשוי כמין פנס אחוז בשרשרת של אגוזים ירוקים בקליפתם נתנדנדו אילך ואילך. הירשל אינו רעב, כל הימים שדר עם מינה הוא אוכל כל שבעה. אלא אילו ניתן להסתפק בנוי סוכה היה מפצע אגוז ואוכל.

דמומים ישבו הירשל וחמיו. הירשל שהסוכה השרתה עליו מנוחה נתעצל לפתוח פיו וגדליה שדבריו דברי חול לא רצה לשיח בסוכה. נטל גדליה סידור הפילתו והתפלל שיפרוס הקדוש ברוך הוא סוכת שלומו בזכות מצות סוכה ויקיף אותנו מזוי כבודו ויושפע שפע החיים לעבדיו ויוכנו לישב ימים רבים על אדמת הקודש בעבודתו וביראתה. רוח עלעלה את הסכך והסוכה הריחה ריח טוב.

מינה באה לבושה שמלה של צהרים וישבה לצדו של הירשל, טבלה פרוסה בדבש וכירכה המוציא. המשרתת הביאה קערה של דגים חמים. הניח גדליה את סידור תפילתו והביט בתמיהה. אמרה ברטה קרפין זימנתי להושענא רבה והביאות היום. אמרתי הריני כובשתם בחומץ ומניחתם להושענא רבה.

